

NEDERLANDSCH.

- F. G. BOS, Neerlands Taal. Beknopt leerboek. I. Inleiding en Practisch gedeelte. f 0,90. II. Theoretisch gedeelte. f 0,90
- F. G. BOS, Hoe en Waarom? Taaloefeningen. I. Practijk. f 0,50. II. Theorie en Practijk - 0,90
- J. H. VAN DEN BOSCH, Pleidooi voor de Moedertaal, de Jeugd en de Onderwijzers - 0,60
- D. DE GROOT, Nederlandsche Spraakkunst. *Negende druk* - 1,25
- J. B. MEERKERK, Leiddraad bij het onderwijs in de Nederlandsche spraakkunst. - 0,65
- J. B. MEERKERK, Woord en Beeld. Leiddraad bij het onderwijs in het Nederlandsch, voor Gymnasia, H. B. S., enz. - 0,60
- J. B. MEERKERK, Een vijftigtal Stukken uit: Hildebrand, Multatuli, Busken Huet, Potgieter, Geel, Vosmaer, Da Costa, Wallis, Hooft, Vondel, enz.; ter bespreking uitgelezen - 0,75
- J. B. MEERKERK, Een Boek met Verzen. Vijftig lessen in het Nederlandsch voor Gymnasia, H. B. Scholen, enz. - 0,75
- J. B. MEERKERK, Eduard Douwes Dekker. (Multatuli.) Een karakterstudie. Met 4 portretten. f 2,75. Gebonden . - 3,50
- J. B. MEERKERK, Henrik Ibsen. Eene inleiding tot zijne werken. f 2,50 Gebonden - 3,25
- J. E. K. VAN WIJNEN, Volledige Taalcursus. Een beproefde methode voor eene grondige taalstudie voor de hoofacte en andere examens naar aanleiding van gedichten van de voornaamste Nederl. dichters der 19e eeuw . - 1,50
- J. E. K. VAN WIJNEN, Taalcursus II. Methode der taalstudie. Vervolg op den »Volledigen Taalcursus». Met een inleidend woord van J. H. van den Bosch - 1,25
- J. E. K. VAN WIJNEN, Vereenvoudiging van het Spellingstelsel en de verbuiging en het lees-taalonderwijs der Lagere School. De voornaamste »Voorstellen" der »Commissie" onpractisch en inconsequent - 0,50
- L. VAN ANKUM, Zaadkorrels. Vertellingen ten dienste van de zedelijke opvoeding van kinderen van 6 tot 8 jaar, met plaatjes. Gebonden - 1,50
- F. W. DRIJVER, Mozaïek. Allerlei op 't gebied van taalkunde, geschiedenis, volkseigenaardigheden, feesten, gebruiken, bijgelooft, enz. *Tweede druk*. Prijs f 1,90. Gebonden - 2,90

PRESENT EXEMPLAAR
VAN DEN UITGEVER

HET ZINSVERBAND.

ZINNEN TER ONTBINDING.

REPETITIEBOEKJE

VOOR

H. B. S.-Scholieren, Kweekelingen en Onderwijzers,

DOOR

DURO.

TWEDE, VERBETERDE DRUK.

P. NOORDHOFF. — 1902. — GRONINGEN.

35 ct.

PB

1151

DB
1151

DE ENKELVOUDIGE ZIN.

THEORETISCHE EN PRACTISCHE BEHANDELING

VOOR DE

AANVANGSKLASSE

VAN

KWEEK- EN NORMAALSCHOLEN,

DOOR

L. DE VRIES,

Hoofd e. school en Leeraar a. d. Inrichting van »De Vereeniging tot opleiding van Onderwijzers en Onderwijzeressen» te Amsterdam.

Prijs f 0,50.

THEORETISCHE EN PRACTISCHE ZINSONTLEDING

INZONDERHEID VOOR

KWEEK- en NORMAALSCHOLEN,

DOOR

L. DE VRIES.

Prijs f 0,60.

BEOORDEELINGEN.

»Het boekje is goed en zal de gebruikers een heel eind ver kunnen brengen." (Vacature.)

»Een zeer bruikbaar boekje voor ieder, die geen kans ziet, voor zijn eigen leerlingen te doen, wat de Schrijver voor de zijne deed." (Vrije School.)

»Het lijkt ons een bruikbaar boekje en wij twijfelen niet, of de wensch van den Schrijver, »dat 't menigen candidaat voor de onderwijzersacte goede diensten moge bewijzen", zal vervuld worden." (Het Schoolblad.)

»Ons oordeel over dit werkje is stellig gunstig." (Chr. Schoolblad.)

Uitgaven van P. NOORDHOFF te Groningen.

HET ZINSVERBAND.

ZINNEN TER ONTBINDING.

REPETITIEBOEKJE

voor H. B. S.-Scholieren, Kweekelingen en Onderwijzers,

DOOR

DURO.

TWEDE, VERBETERDE DRUK.

P. NOORDHOFF. — 1902. — GRONINGEN.

915
1151

DE ENKELVOUDIGE ZIN.

THEORETISCHE EN PRACTISCHE BEHANDELING

VOOR DE

AANVANGSKLASSE

VAN

KWEEK- EN NORMAALSCHOLEN,

DOOR

L. DE VRIES,

Hoofd e. school en Leeraar a. d. Inrichting van »De Vereeniging tot opleiding van Onderwijzers en Onderwijzresses» te Amsterdam.

Prijs f 0,50.

THEORETISCHE EN PRACTISCHE ZINSONTLEDING

INZONDERHEID VOOR

KWEEK- en NORMAALSCHOLEN,

DOOR

L. DE VRIES.

Prijs f 0,60.

BEOORDEELINGEN.

»Het boekje is goed en zal de gebruikers een heel eind ver kunnen brengen.»
(*Vacature.*)

»Een zeer bruikbaar boekje voor ieder, die geen kans ziet, voor zijn eigen leerlingen te doen, wat de Schrijver voor de zijne deed.» (Vrije School.)

»Het lijkt ons een bruikbaar boekje en wij twijfelen niet, of de wensch van den Schrijver, »dat 't menigen candidaat voor de onderwijzersacte goede diensten moge bewijzen», zal vervuld worden.» (Het Schoolblad.)

»Ons oordeel over dit werkje is stellig gunstig.» (Chr. Schoolblad.)

Uitgaven van P. NOORDHOFF te Groningen.

HET ZINSVERBAND.

ZINNEN TER ONTBINDING.

REPETITIEBOEKJE

voor H. B. S.-Scholieren, Kweekelingen en Onderwijzers,

DOOR

DURO.

TWEDE, VERBETERDE DRUK.

P. NOORDHOFF. — 1902. — GRONINGEN.

*P*ædagogische bibliotheek
van het N. O. G.

BERICHT BIJ DEN TWEEDEN DRUK.

Al zal dit boekje ook den leerlingen der H. B. S. goede diensten kunnen bewijzen, zijn de opgaven niettemin in de eerste plaats bestemd voor kweekelingen en onderwijzers, die zich vóór hun examen nog eens willen vergewissen, of zij op de hoogte zijn van het zinsverband. Vandaar het betrekkelijk gering aantal voorbeelden, die evenwel, zoover ik meen te mogen aannemen, alle mogelijke typen van zinnen minstens eenmaal bevatten. Ze zijn geheel willekeurig door elkaar geplaatst, opdat de leerling er zelf in leere zien, wat er in te zien is.

De zinnen vormen bijna alle een opzichzelfstaand geheel. Ik heb aan het kiezen van zulke zinnen de voorkeur gegeven boven het citeeren van brokstukjes uit bekende schrijvers: vooral, waar de beteekenis zoo op den voorgrond treedt als in het zinsverband, moet het voordeel van een gedachte, die een afgerond geheel vormt, niet onbelangrijk zijn. Een enkele maal, bijv. bij het eigenaardig gebruik van een voegwoord, of bij een zelden voorkomend voegwoord, heb ik mij tot citeeren genoodzaakt gezien.

Ik heb gemeend de waarde van het boekje belangrijk te kunnen verhoogen door de opgaven van „antwoorden” te voorzien, welke men in een aanhangsel vindt, dat desverlangd gemakkelijk kan worden weggenomen. De cijfers wijzen de paragrafen aan; de bovenste rij die der „Nederlandsche Spraakkunst” door T. Terwey (9e druk), de onderste die der „Nederlandsche Spraakkunst” door C. H. den Hertog, 2e stuk.

April 1902.

Duro.

1. Ras gaat het spel uwer jeugd voorbij en onverbidde-
lijk rukt de ernst des levens met volle strijdkrachten
op u aan.
2. Niet zelden is het kleed der ondeugd verblindend
schoon, niet zelden zelfs heeft het de kleur der deugd
of den weerschijn van onschuldig levensgenot en be-
koorlijke lichtzinnigheid.
3. De onmatige benadeelt vooreerst zijne gezondheid;
ten andere maakt hij zich voor den arbeid onbekwaam;
ten derde vermindert hij zonder noodzaak zijn ver-
mogen en eindelijk verliest hij de achting van wel-
denkende menschen.
4. Gezond verstand berust eensdeels op een goeden aanleg,
anderdeels op ervaring en nauwlettend rondzien.
5. Leven is niet ademen, maar leven is handelen.
6. In eene volmaakte maatschappij zou niemand hulp
van een ander noodig hebben, nu echter werkt de
maatschappelijke toestand in zekere mate belemmerend.
7. Hetzij ge een staatsierok moogt dragen,
 Hetzij ge een buis draagt of een kiel,
 Recht op van lijf, oprecht van ziel!
8. De invloed van hun verleden is bij de menschen won-
derbaar verschillend; voor sommigen toch zijn hun
schoone herinneringen alleen de lichten, die de don-

kere schaduwen van het tegenwoordige nog meer doen uitkomen, voor anderen daarentegen blijven ze een licht, dat met zijn glans zelfs de duisternis van het heden verheldert.

9. Kinderen vormen de toekomst, bijgevolg moet men de huisgezinnen als den grondslag der maatschappij beschouwen.
10. Wie in tegenwoordigheid van kinderen spot of liegt, begaat eene doodzonde.
11. Bij voorkeur neemt het kind den onderwijzer als tegenwoordiger van het goede: het staat bij hem vast, dat deze alle deugden in zich moet vereenigen.
12. Het wachtwoord van den egoïst is steeds: laat ik eerst voor mijzelf zorgen!
13. Wat zou het den mensch baten, of hij de gansche wereld won en daarbij schade leed aan zijne ziel?
14. Overdreven loftuizingen zijn eene onjuiste en moeilijke betaling: men kan maar lastig narekenen, wat men terug heeft te geven.
15. Er zijn weinig levens, waarvoor niet een oogenblik kwam, waarin de ziel wenschte minder kracht te bezitten, en de lippen smeekten: mocht ik dit maar niet kunnen doorstaan.
16. Wie werkelijk liefde gevoelt voor zijne evenmensen, zal er van nature toe geneigd zijn, dat hij hunne overtuigingen als een eigendom eerbiedigt.
17. Over de school klagen het allermeest die ouders, over wier kinderen de school het meest te klagen heeft.

18. Sommige menschen hebben iets van eene schilderij, waarvan de kleuren vergaan zijn.
19. Ongelukkig de vorst, ongelukkig de regeeringsvorm, die zich alleen door vreemde bajonetten kan staande houden!
20. Vulkanen zijn bergen, die aan hun top eene opening hebben, waaruit van tijd tot tijd stroomen van heete dampen, met asch en steenen gemengd, oprijzen.
21. Zoolang de luchtballon nog onbestuurbaar is en dus door den wind kan worden gedreven, waarheen deze wil, blijft de opstijging voor den luchtreiziger altijd een min of meer gevaarlijk werk.
22. Er heerscht in het heelal eene wet van evenwicht, volgens welke de tegenstellingen worden opgelost, terwijl zij zich uiten.
23. Eene moeder staat hooger dan eene vrouw; de daglooner spreekt zijne vrouw, zoodra ze hem een kind geschonken heeft, met *moeder* aan.
24. In de eeuw van Frederik Hendrik kon Leidens hoogeschool bogen op het bezit van den grooten Scaliger, den uitnemenden kenner der classieke oudheid, tevens eenigermate te beschouwen als de schepper der tijdrekenkunde.
25. Na den 12en Juni 1672 bij het Tolhuis (Lobit) den Rijn te zijn overgetrokken, stortten de Franschen zich als een verwoestende bergstroom op onze provinciën.
26. Waar wij, prozaïsten, eene zaak willen verwerpen, dewijl we er veel verkeerds aan opmerken, stelt soms een dichterlijk ziener in het licht, dat de kern der zaak gezond is, dat we slechts de omhulsels moeten wegnemen.

27. Er zijn menschen, die voor anderen het vermogen van een slijpsteen bezitten, naardien ieder woord, dat met hen in aanraking komt, scherp schijnt te worden.
28. In de geschiedenis der coquette ligt altijd iets diep tragisch; het zijn de oogenblikken, waarop haar lichtzinnige levensopvatting zich tegen haarzelf keert door haar te toonen, dat hetgeen zij zoekt met schaamte en smart zal verbonden zijn en zij voelt toch niets anders te kunnen zoeken.
29. Gaat men na, wat al niet idealen zijn voor sommige menschen, dan zou men eene omschrijving al zeer ruim moeten nemen, ten einde ze alle te omvatten.
30. De phosphorus is eene zeer licht ontbrandbare stof, waarom zij altijd onder water bewaard moet worden.
31. Een voorbeeld, hoe de genieting van geuren soms tot teugelloozen en bespottelijken hartstocht kan overslaan, geeft ons Cicero in de laatste zijner redevoeringen tegen Verres, van wien hij verhaalt, dat hij zooveel van den geur van rozen hield, dat de kussens van zijn draagstoel met rozen gevuld waren, dat hij een krans van rozen op het hoofd en een om den hals droeg en een netje met rozebladeren aan zijn neus had hangen.
32. Het lot is zelden zoo wreed om een gevoel van volkomen ontbeerlijkheid in 's menschen hart te leggen en het te dwingen zichzelf in geen betrekking meer tot de wereld te rekenen.
33. Idealen leveren bevrediging op, mits de mensch ze niet vormt met gesloten oogen of met een eng gemoed.
34. Te bekrompen van verstand om zich behoorlijk reken-

schap te geven van de vrijheidsliefde, het Angelsaksische ras als ingeschapen, besloot Jacobus II te beproeven, of hij niet zijn wil in de plaats der Wet kon stellen.

35. Hoewel het niet altijd veel belangrijke gebeurtenissen telt, heeft toch ieder leven zijne ontwikkeling.
36. Hij, wiens kracht zijne behoeften of begeerten overtreft, al was hij een worm — is sterk; hij, wiens begeerten zijne kracht overtreffen, al was hij een olifant, een leeuw, al was hij een veroveraar, een held, ja, al was hij een God, — is zwak.
37. Van de problemen, wier oplossing tot menschenkennis leiden zou, is de zonde zeker het grootste; want, ofschoon nooit het verwachte geluk schenkende, wordt zij toch telkens en telkens weer begaan.
38. Geen enkele waarheid is ooit tot gemeen goed des menschdoms geworden, zoolang hare dichterlijke uitdrukking niet gevonden was; en tevens is er niets, noch in den godsdienst, noch in de wijsbegeerte, noch in de wetenschappen, waarvan het geheim, in zooverre het voor ontsluiting vatbaar was, niet ontdekt is geworden door dezen of genen dichterlijken ziener.
39. Lange, zelfs veel bewogen tijden gaan voorbij, zonder een enkel woord op het blad des geestes te schrijven of uit te wisschen, en soms geven weinige maanden een geheel nieuwen inhoud.
40. Er zijn jonge menschen, die de gewoonte hebben om met een schijn van luchthartigheid alle deugd in twijfel te trekken, als hadden zij reeds eene menigte droeve ervaringen te dien opzichte opgedaan.

41. De loop der eeuwen heeft het *gevoel* met geen enkele nieuwe eigenschap verrijkt, terwijl de *gedachte* werkt en wisselt; terwijl deze, als alle wisseling doet en alle stilstand belet, gedurig afbreekt en opbouwt, zijn de vormen van het gevoelsleven steeds dezelfde gebleven.
42. De gesprekken der ouders in tegenwoordigheid hunner kinderen hebben op de zedelijke vorming van de laatsten grooten invloed, en die invloed is des te sterker, naarmate men minder op de aanwezigheid der kinderen let.
43. Evenals groote meesters naar 't oogenblik reikhalzen, dat ze hun ideaal op het doek of in 't marmer verwezenlijkt zien, zoo reikhalst ieder ouder naar het tijdstip, waarop zijn kind wezen zal, wat het worden moet.
44. Menige spreuk is, voor het eerst gehoord, wat haar zin betreft, niet duidelijk, ook al worden haar woorden verstaan.
45. Jacob Cats heeft door zijne volkspoëzie een onberekenbaren invloed uitgeoefend op tijdgenoot en nakomeling, alhoewel deze invloed niet altijd even heilzaam heeft gewerkt.
46. Elk gemoed heeft de kracht van genegenheid, hoezeer deze niet altijd haar voorwerp vindt.
47. Zeg aan een bedorven jongen, dat hij nergens voor deugt . . . ge ontnemt hem nog het laatste redmiddel, waardoor zijn zedelijke ondergang verhoed kan worden.
48. Het meest van al werkt de opvoeding verkeerd, als ze de vorming van idealen tegengaat, als de critiek zoozeer op den voorgrond wordt gesteld, dat niets aan hare werking ontsnapt.

49. Schuld en dwaling kunnen in die mate geboet worden, dat men ze als uitgewischt kan beschouwen.
50. Slechts enkele begaafde menschen brengen het door oefening en ernstige wilskracht zoo ver, dat zij spreken en toch te gelijk scherp hooren en zien.
51. Caligula wenschte, dat het gansche Romeinsche volk slechts één hoofd had, ten einde hij het zou kunnen afslaan.
52. Nu Jacobus II het koningschap aanvaard had, had hij den kroningseed ook moeten houden, en dus, ondanks zijn katholiek geloof, den gevestigden godsdienst moeten handhaven.
53. Bij kinderen zien we het geweten gewoonlijk zeer duidelijk spreken, vooral vermits ze niet geleerd hebben hunne gemoedsaandoeningen te verbergen.
54. Misschien is geen smart ondragelijk, zoolang men die kan en durft uiten: en dat kan de eergierig aanzienlijke niet.
55. Menigeen, die vroolijk aan het werk ging, stelde zich alleen het voltooid gebouw voor, en vermoedde niet, toen hij vol blijde vooruitzichten de steenen aandroeg, dat deze verpletterend op hem zouden neerstorten.
56. Waar men vrees zaait, zal men schrik oogsten.
57. Meestal is bij eene aardbeving de zee in heftige beweging; daardoor hebben er doorgaans zeerampen en schipbreuken bij plaats, doch, wat merkwaardig is, de dampkring schijnt geen deel te nemen aan die beweging der oppervlakte, want doorgaans is het zelfs bij de hevigste aardbevingen helder en mooi weer.

58. Het zijn onnutte schepen, welke altijd voor anker liggen.
59. Vergeef, wie u misdeden, hun onrecht, vergeld het kwaad met goed en stapel aldus kolen vuurs op hunne hoofden. Laat dat uw wraak zijn!
60. Men gelooft vaak, dat de eerste droomen in eene nieuwe woning voorspellen, hetgeen er in dat verblijf met ons zal gebeuren.
61. Niet zelden kan een miskend en naar geheel verkeerde inzichten behandeld kind werkelijk geworden zijn, hetgeen het naar de eens opgevatte, hardnekkige meening des opvoeders volstrekt wezen moest.
62. Het is waar: eene overtuiging kan eene dwaling zijn, ondertusschen, wat eeuwen lang als dwaling werd beschouwd, bleek meermalen later waarheid: alleen hierom reeds is de uiterste voorzichtigheid aan te bevelen in het veroordeelen van iemands overtuiging.
63. Ons hoofd heeft maar voor een bepaald aantal gedachten ruimte, en daarom verliezen wij voor ieder nieuw denkbeeld weer een vroeger.
64. Leed kan òf een niet te voorzien gevolg zijn van den loop der omstandigheden, dan moeten wij berusten; òf het wordt ons door anderen berokkend, dan moeten wij vergeven; òf het is een gevolg van eigen schuld, en dan behooren wij het als eene dure les voor de toekomst te beschouwen.
65. Wetenschap is de grootste vijand van vooroordeel, doch nauw verwant aan gezond verstand.
66. Ter eener zijde moeten wij het weldoen zonder omzien prijzen als eene zuivere liefdesuiting van een ge-

voelvol hart, maar ter anderer zijde moeten wij het dikwijls afkeuren om de verkeerde gevolgen voor den beweladigde.

67. Het onderwijs behoort steeds in vorm en opklimming gelijken tred te houden met de krachtsontwikkeling der leerlingen, bovendien moet het heden steeds den weg banen voor het morgen en niets erin zonder grond en verband zijn.
68. Uitwendige gebeurtenissen verdeelen ons leven in verschillende tijdvakken; ons gemoed evenwel heeft zijn eigen chronologie.
69. Reeds bij zeer weinig beschaafde volken zien we den kunstzin zich uiten in tweeërlei richting. Aan den eenen kant scheppen ze behagen in opzettelijk aangebrachte kleuren en lijnen, aan den anderen kant zijn afbeeldingen van bekende zaken voor hen eene bron van genot.
70. Overal kan de deugd gemakkelijk over de ondeugd zegevieren, tot waar de laster zijn verpestenden adem verspreidt.
71. Het menschenhart draagt in zijn knop nog alle kiemen, en de onzekerheid is het bladohulsel, dat haar bekleedt en verbergt.
72. Wie kan zeggen, vanwaar ze gekomen zijn de eerste wolken aan een helderen hemel?
73. De wereld in het sprookje is de wereld des kinds, want het is de wereld eener reine, onbevleete verbeelding.
74. Het streven naar geluk is een zeer algemeen kenmerk van de menschen, en in de levensbeschouwing der

meesten beslaat dat zoeken dan ook eene zeer voorname plaats.

75. Kennis komt deels voort uit een levenden wortel in eene denkende ziel, deels kan ze worden overgenomen uit boeken met levenservaring tot grondslag.
76. Ja, ik ben overtuigd, dat menigeen dezen of dien dichter bewondert, alleen maar, doordat hij hier en daar de beteekenis vatte met al de bekoering, die het onverwachte vergezelt.
77. Het is eene vergoeding voor het kortstondig bestaan, door de werkelijkheid aan meest alle aandoeningen gegund, dat de verbeelding haar zulk eene eindeloosheid verleent, en van de eerste kindervriendschap tot aan de laatste illusie altijd van eene eeuwigheid spreekt, die misschien voor den grijsaard zou te bereiken zijn, nademaal deze waarlijk aan den rand dier eeuwigheid staat.
78. Sedert de taalvorschers de gewichtige ontdekking deden, dat de meeste Europeesche talen tot eene en dezelfde familie behooren, heeft de etymologie verrassende uitkomsten aan het licht gebracht.
79. Ik geloof, dat velen het geluk nooit gevonden hebben, doordien zij het zelfs toen nog zochten, toen het reeds onder hunne oogen was.
80. Het kind moet zijne moeder liefhebben, eer het weet, dat het dat moet.
81. Het toeval kan sommigen de verzoeking bespaard hebben, daar anderen aan blootstonden; daarom mag men hen niet naar hun daden, maar moet men naar hun denken beoordeelen.

82. Ieder mensch is in meerdere of mindere mate kunstenaar, ieder tracht namelijk de brug te beklimmen, die van de zinnelijke tot de onzinnelijke wereld overvoert.
83. Alle philanthropie werkt zorgeloosheid in de hand, mitsdien hebben we te zorgen, dat wij onze gaven op de rechte wijze plaatsen.
84. 't Menschelijk hart is als het klimop, dat naar steun zoekt om in de hoogte te ranken en weliger te groeien. Kan het klimop geen steun vinden, dan kruipt het over den grond en verrot daar; krijgt het echter een houvast, dan klimt het wakker opwaarts, en hoe hooger het stijgt, des te krachtiger en frisscher worden zijne bladeren.
85. Wien de natuur niet tot onderwijzer schiep, kan evenmin het ware meesterschap in zijn vak bereiken, als de eerste de beste schilder een Raphaël of Rubens, de eerste de beste dichter een Vondel of Bilderdijk kan worden.
86. Voor zooveel de geschiedbronnen aangaande Herman de Ruiter betrouwbaar zijn, moet deze Loevenstein slechts met behulp van drie mannen bij verrassing hebben ingenomen.
87. Hoe moeten wij den rijken vrek beklagen, die, het middel bezittend om zich veel gelukkige oogenblikken te verschaffen, nochtans zijn leven in voortdurenden angst en ontevredenheid slijt.
88. In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten, totdat gij tot de aarde wederkeert; want gij zijt stof en tot stof zult gij wederkeeren.

89. Wie zeide toch, dat Socrates' conversatie drukkend moet geweest zijn, uithoofde hij zooveel van een eeuwig vraagteeken had?
90. Het publiek en de menschheid zijn twee geheel verschillende persoonlijkheden, dientengevolge staan in zekeren zin het tooneel en het werkelijke leven geheel buiten elkander.
91. Men zij te allen tijde en onder alle omstandigheden oprecht: onze woorden mogen alzoo geen middel zijn ter verberging van onze gedachten, noch mogen zij dienen om onze evenmensen in slaap te wiegen.
92. De schipper, die naar een vast punt aan de overzij van den vloed wil, houdt hooger aan, wijl hij weet, dat de kracht des strooms hem afwaarts drijft.
93. Er is eene soort van met fluweel bekleed medelijden, dat in den grooten stroom der ellende den drenkeling zijn reddenden arm niet wil leenen, alvorens het er van overtuigd is, dat deze geen spoor van ruwen arbeid vertoont.
94. Zalig zijn de barmhartigen: hun zal barmhartigheid geschieden.
95. Werken en denken en leeren is 't leven!
Die hier niet werkt, is zijn plekje op aard;
Die er niet denkt, is het leven niet waard.
96. De wetenschap heeft haar gissingen noodig en de conversatie haar paradoxen, anders verliezen beide haar kracht om het denkvermogen te scherpen.
97. Ruim duizend jaren geleden gebruikte men ter verlichting van zijne woning brandende spaanders van eene harsachtige houtsoort; daarna kwamen de wal-

mende oliepitten in de mode; deze werden vervolgens weder vervangen door de kaarsen; daarop verleende de petroleum hare diensten en nu wordt de heerschappij van deze weer hevig bestreden door het gas- en het electrisch licht.

98. Men kan *geen* masker voor hebben en desniettemin zijn waar gelaat verborgen houden.
99. Niet slechts in het dagelijksch leven bewijst het electrisch licht onschatbare diensten, ook de wetenschap heeft het voor vele onthullingen dank te weten.
100. Hetty ¹⁾, gelijk bekend is, was niet de eerste vrouw, die vriendelijker werd jegens den man, die haar te vergeefs liefhad, sedert zij zelf een ander beminde.
101. Couranten verruimen 's menschen blik, verspreiden kennis, versterken zijn gevoel van verwantschap met andere menschen en andere volkeren en hebben daarenboven door hare snelle openbaarmaking van verkeerde zaken reeds menig misbruik doen verdwijnen.
102. Welke idealen de mensch zoo al vormt en hoe die idealen zijn, hangt voor een groot deel af van zijne omgeving.
103. Tot velen moet de waarheid eerst langzaam komen; of meent men, dat alle soort van ijzer den vollen gloed van het vuur terstond kan verdragen?
104. Ieder mensch zoekt in het boek des levens dezelfde bladzijde; edoch zij wordt slechts zelden gevonden — de bladzijde van het geluk.
105. Ouderliefde ziet in de kinderen zoo gaarne toonbeelden

¹⁾ Uit Adam Bede.

van volmaaktheid, zij ontdekt in hen alle mogelijke kiemen van toekomstige grootheid, ja, geeft zoo graag nog een mooien glimp aan de ernstigste gebreken.

106. Het kan niet ontkend worden door wie in den vollen maalstroom des levens heeft rondgedreven, dat bij den laat opgekomen oogst dikwerf hij, die de eerste zaadkorrel strooide, reeds totaal vergeten is.
107. Zijt dan niet bezorgd voor den dag van morgen, immers de morgen zal voor het zijne zorgen.
108. Uit het leven van groote mannen blijkt, hoe velen van hen uit onaanzienlijke geslachten, ja uit de laagste standen zijn voortgekomen.
109. Ieder mensch vormt zich onwillekeurig van zijn eigen levensloop een ideaal en steeds denkt hij daarbij aan een gelukkig leven; nochtans maken niet alle menschen zich hiervan eenzelfde voorstelling.
110. De mensch is een veranderlijk wezen; nu eens laat hij zich soms door den geringsten tegenspoed tot in de ziel ontmoedigen, dan weer houdt hij moedig stand zelfs in den nijpendsten nood.
111. We kunnen niet, hoe kort ook, kennis maken met een groot man, zonder dat we iets van hem leeren.
112. Ik zing, zooals de vogel zingt,
 Die op de takken woont;
 Het lied, dat uit de keel zich dringt,
 Is loon, dat rijklijk loont.
113. Wordsworth zette eene wandeling door eene bergstreek voort ondanks de bewolkte lucht, omdat hij, ofschoon een weinig regen onaangenaam kan zijn, het opgeven van een bepaald doel wegens een mogelijk gering ongerief gevaarlijk achtte voor het karakter.

114. Wanhoop kan nooit gerechtvaardigd worden: hoe dikwijls ontvangt de mensch nog in den uitersten nood hulp, vanwaar hij die het minst verwachtte.
115. Men behoeft zich in het openbaar leven slechts eenmaal in het gezelschap van een dief te vertoonen, zoo heeft onze eerlijke naam reeds aanmerkelijk schade geleden.
116. Wat is de wereld met haar bloei, die vergaat en zoo menige andere schoonheid, die nog iets ergers bedekt dan de vergankelijkheid, wat is zij anders dan een logen? En wat zijn wij anders dan de dwazen, die blind aan dien logen gelooven, altijd en altijd weer gelooven?
117. Eene overtuiging wint des te meer in kracht, naargelang zij door anderen wordt gedeeld.
118. Wanneer iemand valt, en weer wil opstaan, laat hij zich haasten de hand te vatten, die ieder hem in het eerste oogenblik toesteeft, later gaat ieder zijns weegs.
119. Men moet iemand, voor hij optreedt in de maatschappij, wijzen op de zwakheden der menschen.
120. Elke uiting van sterk gevoel bij personen, wier geheele wezen van zelfbeheersching spreekt, heeft iets aandoenlijks.
121. Tot den aard der natuurwetten kan gerekend worden, dat ze eeuwig en onveranderlijk zijn.
122. De sprookjesvertellers van het Oosten weten niet enkel de opmerkzaamheid hunner toehoorders te boeien, maar voeren zelfs de spanning ten top en dwingen hun publiek tot ademloos zelfvergeten.

123. Een kwaad geweten is èn de getuige, èn de gevangenis, èn de rechter, èn de beul, èn de straf der zonde.
124. In voorspoed en in nood, in weelde en in ontbering, ga steeds, werwaarts de Plicht u roept!
125. Het duurt niet lang, of wij kunnen de bedoelingen van iemand opmaken uit de wijze, waarop hijzelf achter onze plannen tracht te komen.
126. De meeste menschen weten niet, hoe schoon het er in kinderharten uitziet, waarin de liefde ontkiemt; evenmin weten ze, hoe teer deze plant is in hare lente en hoe licht een kille adem haar dooden kan.
127. De school vraagt van den onderwijzer niet alleen een helder hoofd, maar ook een warm, gevoelig hart.
128. Hartstochtelijke menschen kunnen zelf hunne ergernis dermate aanwakkeren, dat zij in haat verkeert; die van koele menschen daarentegen wordt spot.
129. Teveel steunende op zijne den lande bewezen diensten, wachtte Egmond goedsmoeds de komst van Alva af. Helaas! spoedig werd hij op al te vreeselijke wijze uit den waan geholpen.
130. Granvelle was ongetwijfeld een groot man, anders zou hij niet door velen gehaat zijn.
131. Wie heeft zich niet menigmaal het tijdperk der jeugd teruggewenscht, waarin de lach steeds op de lippen ligt, waarin het hart zoo rustig slaat?
132. De Loevensteinsche Factie zag zich na den dood van Willem II de gelegenheid geopend, dat zij haar ideaal een aristocratischen regeeringsvorm zonder Eminent Hoofd, zou kunnen verwezenlijken.

133. Vele menschen schijnen onbewust te gevoelen, dat de gemakkelijkste manier om zichzelf te verheffen is: „haalt anderen naar omlaag!”
134. Wie niet in staat is zijne bijzondere theorie voor de algemeene stem te laten zwijgen, heeft elk recht om zich te doen hooren verbeurd.
135. Waarlijk vrome ouders zullen dikwijls zoowel met God over hunne kinderen, als met hunne kinderen over God spreken.
136. Had de arbeid ook al geen ander nut dan dat hij den geest bezighoudt en belet het verdriet te gevoelen, dan nog zou hij als eene weldaad voor het menschdom moeten beschouwd worden.
137. Onze eeuw heeft zich, vooral wat het kunstlicht belangt, bijzonder kras gehouden: zij deed in dat opzigt meer dan al de vorige eeuwen te zamen.
138. Hooren we iemand spreken, wiens woord ons belang inboezemt, dan willen we hem ook zien; wij genieten eerst dan den vollen indruk zijner woorden, wanneer we hem in het oog kunnen blikken.
139. Door te veel tegelijk te willen tot stand brengen, heeft menigeen niets tot stand gebracht.
140. Indien zij, die veinzen eene slechte meening van zichzelf te koesteren, oprecht waren, zouden zij niet zoo verwonderd zijn, wanneer zij bemerken, dat ook anderen die meening koesteren.
141. Eene overtuiging wint aanmerkelijk in kracht, zoo ras zij door een ander gedeeld wordt.
142. Het geeft altijd troost zijne pijnlijke gedachten te kunnen uitstorten bij iemand, die het wel met ons meent.

143. Onze kennis is zeer beperkt; derhalve kan men iemand wel verantwoordelijk stellen voor de oprechtheid zijner overtuiging, doch slechts in zekere mate voor de juistheid.
144. De Romeinen vermeesterden eerst geheel Italië, vervolgens onderwierpen zij hunne naburen en eindelijk verzwoegen zij de geheele bekende wereld.
145. De liefde van den egoïst neemt den schijn aan van het lieflijke, alles gelukkig makende zonnelicht en niettemin is zij de straal van den alles vernielenden bliksem.
146. Eene eerste slechte daad is niet alleen om hare oogenblikkelijke gevolgen af te keuren, maar ook moet zij om het door haar teweeggebrachte zedelijk verval van haren bewerker betreurd worden.
147. Of in de aanleiding tot den eersten Engelschen oorlog de eerste vijandelijkheid door Tromp dan door Blake gepleegd is, valt niet met volledige zekerheid te bepalen, want beide admiraals weerspraken elkander in dit opzicht lijnrecht.
148. Ik denk, dus ben ik.
149. De bevordering van menschenbelang moet de taak zijn, welke zich iedere edele gedachte ten doel stelt, en dus moet de eenige groote vraag des levens zijn: hoe deze zaak het best te vervullen?
150. Er is menig onderwijzer, die niet verdient, onderwijzer te zijn; maar het getal vaders, die niet verdienen vader te wezen, is nog grooter.
151. Bij leed, buiten eigen schuld ontstaan, kan het bewustzijn, dat we ons zelve niets te verwijten hebben, ons tenminste troosten.

152. Spreekwoorden moet men niet lichtvaardig toepassen, ook mag men zich er niet mede verontschuldigen over den eenen of anderen misslag.
153. Leed is eene dure les voor het volgend leven, ingeval het gepaard gaat met zelfverwijt.
154. Eene poging, die niet, terwijl zij tracht op te heffen, zelf neerdaalt, is nutteloos, want zij spreekt uit zulk eene hoogte, dat haar vermanende stem voor hen, die beneden staan, onhoorbaar is.
155. Als het waar is, dat het latere leven toonen moet, wat de school voor het kind geweest is, dan moeten wij bekennen, dat wij nog verre beneden het wenschelijke gebleven zijn.
156. Men neemt bij vroeg rijpe, somber gestemde gemoe-deren meestal aan, dat bittere ervaringen den loop hunner natuurlijke ontwikkeling verstoorden: ze moeten eene misplaatste liefde gekoesterd hebben, hun vrienden verlieten hen, teleurstelling bezwaarde hun eerste schreden op het pad des levens, zoodat ontijdige ernst zich van die harten meester maakte.
157. Sinds de locomotief hare intrede heeft gedaan, zijn de afstanden verbazend verkort, ze zijn als 't ware verdwenen door de uitvinding van telegraaf en telephoon.
158. Het leed door eigen schuld is zonder twijfel het pijnlijkste, overmits het uit den aard der zaak gepaard gaat met zelfverwijt.
159. IJdel is de roem der zege,
Wen onrecht onrecht slaat.
160. Iedere liefde begint met de voorstelling, dat zij geen

einde nemen zal en het is, alsof geen band zou kunnen gelegd worden, tenzij men dien voor onbreekbaar houdt.

161. Als een stuk hout in het vuur wordt geworpen en er halfverbrand weer wordt uitgehaald, dan is het zwart geworden, het is, zooals men het noemt, *verkoold*.
162. Krachtige naturen zijn bereid tot berusten, omdat zij gevoelen, dat er geen gegronde reden bestaat voor verzet.
163. De dichter richt zich tot het gevoel en de verbeelding, de prozaschrijver meestal tot het verstand; hierom mag men een gedicht niet meten met den maatstaf voor een werk in proza.
164. Bij een hevig onweer kan de donder rammelen, dat de ramen in hunne kozijnen staan te klapperen; daarbij regent het dan gewoonlijk, dat het giet.
165. Er zijn lippen, wie men het aanziet, dat zij de hoogste aandoeningen, de reinste idealen van het menschelijk hart alleen uitspreken om er een minachtend „sprookjes!” bij te voegen.
166. Indien de dronkaard zich de ellende van het volgende jaar kon voorstellen met een deel der levendigheid van zijn verlangen naar drank, zou die voorstelling dikwijls de overhand behouden.
167. Naar den invloed te oordeelen, dien geslepen volksmenners op het ruwe plebs uitoefenen, moet het ons verwondering baren, dat revoluties niet veel meer aan de orde van den dag zijn.
168. Gelijk zich uit de kiem van een ooftboom slechts een ooftboom ontwikkelen kan en geen wijnstok, zoo

kan ook ieder slechts werken naar de gaven, die hem geschonken zijn en datgene alleen bereiken, waartoe hem aanleg is gegeven.

169. Christiaan Huyghens vond niet alleen een der satellieten en den ring van Saturnus, maar bedacht ook het middel om door den slinger den gang der uurwerken te regelen. Reeds vroeger was, naar men meent, de grondslag gelegd van den verrekijker en den microscoop door Zacharias Jansen te Middelburg, van den thermometer door Corn. Drebbel te Alkmaar.
170. De lenteregen roept de bladeren te voorschijn; maar de herfstregen doet ze afvallen; evenzoo wordt de ziel van den mensch door het ondervinden van hevige smart gesterkt of ondermijnd, alnaardat de mensch zich in zijn levenslente of in zijn herfst bevindt.
171. Waarom zenden wij onze volwassen dochters niet op zekeren tijd naar de bewaarschool, opdat ze daar onder leiding eener bekwame vrouw kinderen leeren kennen, met hen leeren omgaan en hen leeren ontkwikkelen?
172. Zoolang we gezond genoeg zijn om ons dagelijksch werk te verrichten en na gedanen arbeid het behagen der rust te smaken is het een burgerlijke en lichamelijke plicht ons niet verder te bekommeren over ons lichaam.
173. En wat vangt Ot nu aan, dat hij den spot ontduik',
 Die zijn postuur bedreigt, zoodra 't zich durft
 vertoonen
 Bij maag of kennis? (STARING.)
174. Het hoogste voorschrift van elke zedeleer is zonder twijfel, dat men anderen moet behandelen naar zich-zelfen.

175. Wat ons toelacht in den rijke is het denkbeeld van vrijheid, dat hij opwekt.
176. Welk een verderfelijken invloed moeten de gruwelijke heksenprocessen van voorheen niet op den volksgeest hebben uitgeoefend en buitendien, hoeveel geniale gedachten en nuttige uitvindingen moesten niet daardoor in de geboorte gesmoord worden!
177. Er is eene moedeloosheid, uiterlijk geheel overeenstemmend met kalme berusting, behalve dat zij niet sterkt of troost gelijk deze, zij put zelfs den ongelukkige uit en neemt de krachten weg, die hij tot het doorstaan van een nieuwen schok noodig heeft.
178. De voord, dan min, dan meerder diep,
Naar sloot en scheigrep stond of liep,
Was Almens gansche tempelschaar —
Vooral de Meisjes! — tot bezwaar. (STARING.)
179. Hoe zou ooit eenige grootsche daad ondernomen zijn, bijaldien men steeds teruggegaan ware voor alle maar's en hoe's, die er kunnen opgeworpen worden, eer men eene edelmoedige inspiratie opvolgde.
180. Ieder mensch beoordeelt zijn evenmensch naar zichzelf; alzoo gelooven weinig bankroetiers aan eene solide firma.
181. Het uur van zijn siesta gaat verloren.
De reis ter weide heen
Wordt des op heden zonder slaapjen aangetrêen.
(STARING.)
182. Moederliefde schenkt het hart van iederen mensch warmte, zijn oog helderheid, zijn leven eene lichte, stralende tint.

183. Geen waarheid wordt ons zoo helder, als die, waarvan wij een ander zoeken te overtuigen.
184. Heb uwen naaste lief als uzelf.
185. Door blinde bekeeringswoede of door spot met ingewortelde begrippen en gebruiken des volks zal men noch vertrouwen winnen, noch een heilzamen invloed uitoefenen, noch eene duurzame verbetering teweegbrengen.
186. Het kwade wordt gemakkelijk, maar het goede slechts met inspanning geleerd.
187. Aangenomen dat het onophoudelijk overdenken van levensproblemen in de harten der meeste menschen onrust wekt, waarom dan toch die uitgeplozen zielsanalyse in den modernen roman?
188. Uitstekende deugd noch kennis, hooge ouderdom noch prille jeugd kon iemand eertijds vrijwaren voor de vreeselijke beschuldiging van hekserij; integendeel, juist door die uitstekende eigenschappen scheen zij veeleer uitgelokt te worden.
189. Meent gij misschien, dat ik het leven zou haten, naar de woestijn zou vlieden, daar niet alle bloesems mijner droombeelden tot vruchten rijpten?
190. Doellooze arbeid heeft een demoraliseerenden invloed; alle nuttige arbeid daarentegen heeft eene opvoedende kracht.
191. Zoovaak de zon schijnt en de roos bloeit, zoo vaak zal de schoone vrouw bewonderd worden, zij, het beeld van beide.
192. De troost komt *te vroeg*, als de smart nog niet ver-

- teerd is en *te laat*, als zij voorbij is; tusschen deze ligt eene grens, zoo fijn als een haar en de trooster moet juist die zien te treffen.
193. Wat wij in den schouwburg toejuichen, bewonderen, zouden wij in het dagelijksch leven misschien eene dwaasheid of onmogelijkheid noemen.
194. Door het vreemde te waardeeren, door de liefde tot den naaste uit te breiden is wel het verschil tusschen vaderlandsliefde en belangstelling in den vreemde kleiner geworden, doch daarmee is de vaderlandsliefde niet noodzakelijk verzwakt; zij is daardoor zelfs ontstaan van een onzuiver bestanddeel.
195. Een gevangene verdient voorzeker minder zorg dan een eerlijk soldaat; toch worden de gevangenen dikwijls beter gehuisvest dan de soldaten.
196. O ja! ieder individu heeft zijn idealen, dan — zij reiken niet altijd in de wolken.
197. Wees wie gij schijnt of, wat op hetzelfde neerkomt, schijn wie gij zijt.
198. Er zijn zaden, die, als zij niet in het jonge hart gestrooid worden, daar later nooit weer kunnen opkomen; de voren, die ze zouden moeten ontvangen, zijn gesloten en of het zaad der vreugde ook nu nog op die aarde nedervalt, ze blijft dor en onvruchtbaar; er kan geen oogst meer rijpen.
199. Historisch beschouwd, is het de taak der kunst geweest het gevoel voor 't schoone op te voeden.
200. Terwijl de Europeesche en de Amerikaansche walvischjagers alleen het spek en de baarden van den gevan-

gen walvisch meenemen, laten de Poolbewoners bijna niets van het dier ongebruikt.

201. Pessimisme is een ziekteverschijnsel, dat hoofdzakelijk het verstand betreft, aangezien zijne beschouwingen meestal berusten op eenzijdige waarneming, op hoogst gebrekkige kennis van menschen en zaken.
202. Hoe zwakker het lichaam is, hoe meer het beveelt; hoe sterker het is, hoe meer het gehoorzaamt.
203. Wanneer het sprookje van verre, onbekende dingen vertelt, van prachtige karavanen met schoone paarden en kameelen, van zijden en purperen tenten in 't zand der woestijn, dan komt dat alles het kind zoo nabij, zoo vertrouwd, zoo tastbaar voor, alsof hetzelfde reeds overal geweest ware, alsof donkere, sluimerende beelden in zijne ziel opeens in 't licht traden en ontwaakten.
204. Er zijn veel gezinnen, die, schoon er de hartelijkste zorg en de beste teederheid heerscht, toch nog iets missen; alles is er namelijk even koud.
205. Vrijheid van denken, vrijheid van spreken en vrijheid van handelen moeten geëerbiedigd worden, voor zover men niet met maatschappelijke ondeugden heeft te doen.
206. Als een bewijs van de langdurigheid der reuk afgevendende stoffen, vertoont men op Ainwick-Castle in Engeland eene vaas, die uit eene Egyptische Catacombe afkomstig is en een mengsel van harsen, gommen, enz. bevat, die, hoewel waarschijnlijk 3000 jaren oud, nog heden een aangename geur verspreiden.
207. Wij moeten ons dikwijls verwonderen over het luchtige hart, waarmee onze voorvaderen bouwden, nu

- wij de voortbrengselen van dien arbeid slechts in puinhoopen aanschouwen.
208. Door een groot man is gezegd: „In de beperking toont zich de meester”.
209. Soms hebben wij eene voor het leven beslissende daad volbracht en desnietteenstaande openbaart zich daarvan voorloopig geen enkel gevolg; alles is in ons veranderd en toch schijnen wij voor niemands oog veranderd te zijn.
210. Hebben we ons eenmaal op het glibberige, sterk hellende pad der zonde begeven, dan hollen we steeds sneller en sneller onzen zedelijken ondergang tegemoet en eindelijk zijn wij reddeloos verloren, tenware een plotselinge, hevige schok onze vaart eensklaps stuitte.
211. Goede raad, zegt men, maakt zelden indruk; misschien zou hij dit echter meer doen, wanneer zijne woorden zoodanig gekozen werden, dat ze niet als onverstaanbare klanken in het oor vielen, hetwelk ze moet opvangen.
212. Zoo ik iets wist, dat nuttig was voor mijzelf en nadeelig voor mijn gezin, zou ik het afwijzen; zoo ik iets wist, dat nuttig was voor mijn gezin en nadeelig voor mijn vaderland, zou ik trachten het te vergeten; zoo ik iets wist, dat nuttig was voor mijn vaderland en nadeelig voor het menschdom, zou ik het beschouwen als eene misdaad.
213. De mensch in het leven kan worden vergeleken bij eene karavaan in de woestijn; hij vindt wel oasen op zijn weg — intusschen heeft hij geen verlot er te blijven.
214. De kinderen mogen wel weten, dat het oog des onderwijzers altijd over hen gaat, maar zij mogen

- zijn blik nooit ontmoeten, of het die van een spion ware, die er op uit is iets kwaads te ontdekken.
215. Er is voor de ontwikkeling onzer argumenten niets beters dan ons soms op het tegenovergestelde standpunt te plaatsen.
216. De murmelende beek vloeit nu eens over spitse keien, dan over bloemen, maar toch steeds gelijkmatig voort: evenzoo het leven des onderwijzers.
217. Een goed verteller klopt aan alle deuren. Nu wekt hij de verbeelding op, dan grijpt hij in 't gemoed, nu maakt hij vroolijk, dan wekt hij weemoed in de ziel.
218. 'k Betrap je,
 'k Verklap je
 Dies toch niet te huis. (POTGIETER.)
219. Nadat hij alles had opgenomen wat zijn leermeesters en zijn tijdgenooten wisten, reisde Plato naar Italië en vervolgens naar Egypte.
220. „Hebt gij mij lief?” vroeg Mozart als kind gedurig, en tranen kwamen hem in de oogen, wanneer men 't ook maar schertsenderwijze ontkende.
221. Het geheele geheim om het leven te verlengen bestaat daarin, dat men 't niet verkort.
222. Men zoekt wel eens de macht van het voorbeeld op zedelijk gebied weg te redeneeren met als bewijs aan te voeren, dat soms de slechtste ouders brave kinderen hebben, ja dat uit de diepste poelen van zonde en gemeenheid soms helden van zielegrootheid en deugd verrijzen.
223. Op de velden, waar eens de smart heeft gestaan, blijven vele stoppels achter, — deswege kan de vreugde dáár nimmer meer tieren.

224. Het is te zeer gewoonte de vorming van het gemoed aan eigen indrukken toe te schrijven om te kunnen aannemen, dat de ondervinding van anderen zulk een somberen trek in menig jong gelaat teekent.
225. De liefde gaat steeds vergezeld van haar schaduw: de jaloezie; vandaar dat liefde nooit onvermengd geluk aanbrengt.
226. Het leven bestaat voor een groot deel uit dingen, die ieder op zichzelf kleinigheden zijn, weshalve kleinigheden volstrekt niet mogen verwaarloosd worden.
227. Over het geheel kenmerkte zich de 18e eeuw door eene soort van matheid, van flauwheid, door een streven naar gemak en genot. Wie zich toen ter tijde met geestdrift op de bereiking van een doel toelei en daarvoor goed en bloed veil had, kan men veilig als eene zeldzame persoonlijkheid aanmerken.
228. Alhoewel de geschiedenis de wetenschap is, die het meest van het leven spreekt, zijn de meeste werken over geschiedenis door monniken geschreven.
229. De ziel is als de zee; wat er in haar diepte onveranderlijk zij, de golven aan de oppervlakte wisselen met den wind, die ze opjaagt en met het licht, dat ze beschijnt.
230. Er is eene talrijke klasse van weldoeners, die hun giften al pruttelende uitdeelen, zonder daarmede iets anders te bedoelen dan door het luchtgeven aan hun grieven den omvang te willen vergrooten van den dienst, welken zij bewijzen.
231. Er was een tijd, vele, vele eeuwen geleden, toen de oppervlakte der aarde er geheel anders uitzag, dan zij het tegenwoordig doet.

232. Men geve er eens acht op: een goed diplomaat gebruikt even zelden het woord staatszaken, als een verstandig priester over den index praat.
233. Niettegenstaande we ons geen heldere voorstelling kunnen vormen van eene oneindige ruimte, valt het echter wel niet te betwijfelen, of de ruimte *is* oneindig.
234. In weerwil dat de vulkanische verschijnselen reeds lang en nauwkeurig onderzocht zijn, zijn toch de oorzaken ervan nog niet volledig bekend.
235. Of het zwarte, doffe, niet zeer dure potlood ook al niet veel overeenkomst vertoont met de heldere, schitterende, kostbare diamant; toch bestaan zij beide uit dezelfde stof.
236. Er zijn menschen, die van elke zaak terstond de poëtische zijde zien, die bij elke bezigheid, hoe nietig en alledaagsch ze ook schijnen moge, den samenhang opmerken, welken ze heeft met een schoon of grootsch denkbeeld.
237. Er zijn oogenblikken, waarin men onwillekeurig ver genoeg tot den natuurstaat terugkeert, dat de dierlijke aandrift om zich op een gehaat voorwerp te storten macht over alle aandoeningen der beschaving verkrijgt.
238. Haard en huis, hofstede en erf, laat ze door het geweld vernield worden, zoolang er nog een plek is, waarop uwe schreden hun merk gezet hebben, zoolang voelt ge, dat er een tehuis voor u is, dat gij nog op eigen grond, in uw vaderland zijt.
239. Eind goed, al goed.
240. Zoo heer, zoo knecht.

241. Onze meeste banden worden niet plotseling verbroken, neen, de tijd maakt ze vanzelf los, want, niet zoodra vragen wij ons bij het knopen van een nieuwen band angstig af, of de oude geen beletsel zal wezen, of wij ontdekken verwonderd, dat wij vrij zijn.
242. Over het algemeen bezit de man te weinig zelfverloochening dan dat hij de oogen der vrouw, die zijne fouten opmerkten, nog schoon zoude kunnen vinden.
243. Wat is ons hart toch onderworpen aan de indrukken van het oogenblik, dat wij dikwijls om een enkelen aan ons bewezen dienst een leven vol vijandschap, om een enkel verschil een leven van toewijding kunnen vergeten.
244. Niemand is, zelfs maar voor weinige uren, ongestraft een zalige, of hij moet zijn geluk voor het oog der onderzoekende, rechtende wereld verborgen houden.
245. Ieder wordt met een sprankje van het vuur der liefde geboren, doch aan de omstandigheden ligt het, of zich daaruit eene schoone, verlichtende en verwarmende vlam ontwikkelt, dan of het door gebrek aan voedsel langzaam uitdooft.
246. Men zegt soms, dat nog uit den natuurstaat, uit een tijd, toen de verdelging van anderen zelfbehoud was, de vele elementen van verstoring in den mensch zijn overgebleven, waardoor hij zich en anderen het leven verbittert.
247. Er geschiedt geen daad, of ze heeft hare gevolgen tot in de verste toekomst.
248. Er komt een tijd, dat het spel der jeugd voorbij is, en de ernst des levens met volle strijdkracht op u aanrukt.

249. We hebben maar even de geschiedboeken open te slaan, of we komen al ras tot de overtuiging, dat een onverzeld reiziger in het holst van den nacht op den eenzaamsten weg thans veiliger is dan in de middeleeuwen eene geheele karavaan met een gewapend geleide op de groote heerbanen.
250. Bezoek Leiden bij hoog water, gij zult de lieden van den Apothekersdijk en de Oude Vest in flagranti delicto verrassen, daar zij bezig zijn in hunne voorhuizen de binnengespoelde stekelbaarsjes te verschalken.
(HILDEBRAND.)
251. In zulke omstandigheden kan men niet geplaatst worden, of er is wel gelegenheid om onbillijke bejegeningen te verzachten of onmogelijk te maken.
252. Niet zoohaast heeft 's menschen levensstroom een ongewonen golfslag aangenomen, of aller blikken wenden zich daarheen en iedere beweging der onstui- mige wateren wordt gadegeslagen en beoordeeld.
253. Hoe vaak staat men niet heden als bestrijder tegen- over wie nog gisteren onze boezemvriend was!
254. Nog bij oudere kinderen overtreft meestal de nieuws- gierigheid naar hetgeen een onbekende, belangwek- kende zaak inhoudt, de met den waarschuwendenden vinger dreigende voorzichtigheid.
255. In de dagen omstreeks Kerstmis ziet ieder vriend van den winter naar den hemel op, of hij zijne voorboden ook bespeurt.
256. „Och! doe het,” zei ze, „ik ben hare moeder, of je 't niet wist”. (POTGIETER.)
257. Mijn zak komt als besteld, om in te laden,
Dien 'k op uw woord vertrouwd geen Goliath te zijn.
(STARING.)

258. Het viel der vrome licht te scheiden uit dit leven,
Of ook maar zestienmaal de lente voor haar blonk!
(POTGIETER.)
259. Mij is onze litteratuur, of het moest de aan Vondel
toegeschreven lierzang op het overlijden van Prins
Willem II, het moest de voorrede van De la Court
zijn, geen tweede voorbeeld bekend van zooveel alssem
bij zooveel kunst, als de heer Dekker slag op slag
in ééne bladzijde, in één volzin weet saam te persen.
(BUSKEN HUET.)
260. Hij had de plek, waar hij de patrijzen had zien vallen,
goed in zijn ziel geprent. (HILDEBRAND.)
261. Wie smalend tot uw hutjen kwam,
Niet ik, gij kind van Abraham!
(STARING.)
262. Geleden leed gaat nooit geheel weg, of het moet geuit
worden.
263. De oude wijsgeeren hebben veel geredetwist over de
vraag, of de deelbaarheid der lichamen tot in het
oneindige kan worden voortgezet.
264. Wat is, wèl beschouwd, geheel het leven anders dan
eene opleiding, eene school?
265. Spot is vergif: ternauwernood bemerkt het kind, dat
het tot voorwerp van spot strekt, of de vergiftige
werking openbaart zich in zijn hart door diepe ver-
slagenheid of heftige verbittering.
266. In beginsel is de oorlog zeker af te keuren; toch is
er geen twijfel aan, of hij, die op het oogenblik, als
de vijand in 't land valt, een sermoen tegen den oorlog
houdt, moet een dwaas of een lafaard zijn.

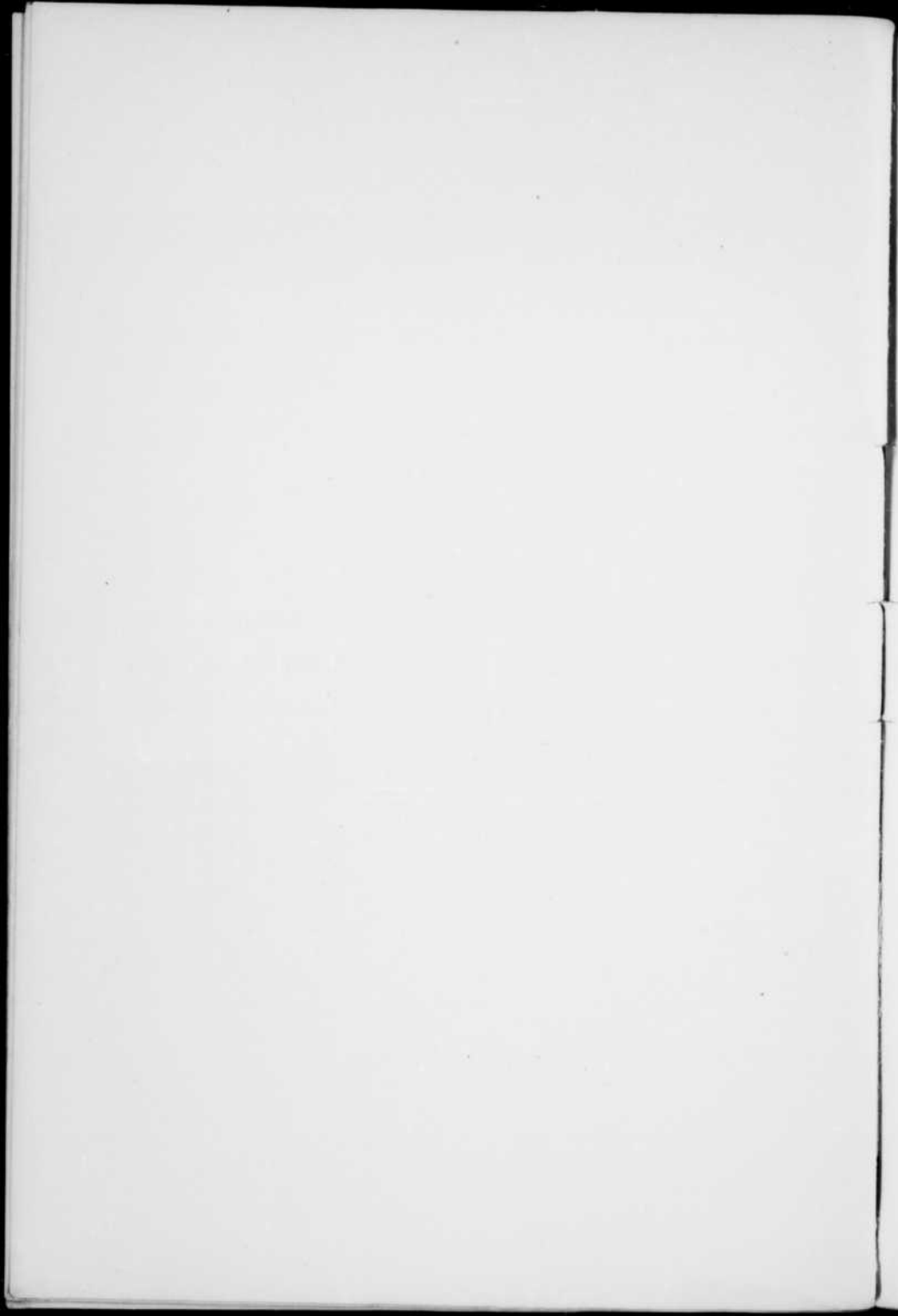
267. In de ernstigste oogenblikken van ons leven komt niet de vraag tot ons: Wat hebt gij gedacht? maar wel: Wat hebt gij gedaan? Alleen onze handelingen bepalen onze waarde.
268. Voor het krachtig karakter en het redelijk geloof worden hevige smart en groote vreugde de hoogten, vanwaar het zijn geheelen levensweg overziet.
269. Er is geen twijfel aan, of zelfbeproeving moet in de meeste gevallen tot de bekentenis leiden, dat zich op den bodem des harten een weinig hoogmoed heeft genesteld.
270. Thans kleurt genoeg zijn gelaat,
Dat Julia hem blijkbaar gadeslaat. (STARING.)
271. Zonder eerst door deze deur te gluipen,
Den weg naar 't bosch weer in te slaan —
Nieuwsgierig, als hij is, — hoe zou hij zulks
vermogen! (STARING.)
272. Geen onzer heeft nog ooit met half zooveel geestdrift:
Leve de Koning! geroepen, als waarmede de grenadiers van Napoleon: Leve de Keizer! riepen.
(BUSKEN HUET.)
273. Het was alsof ik den goeden man een grooten dienst
bewezen had, in plaats van hij mij. (GORTER.)
274. Een dichter schreit liever in tegenwoordigheid van
anderen dan in de eenzaamheid zijner kamer, en hij
gevoelt zijn genegenheid en zijn smart nooit zoo levendig,
als wanneer hij ze met welsprekendheid verhaalt.
275. BILDERDIJK wenschte, in eene zijner veelvuldige verzuchtingen om den dood, in het stille graf te liggen, ten einde voor den Haagschen straatkreet doof te zijn.

Ik ben te zeer van muzikalen zin misdeeld om te durven beslissen, of de schreeuwers der hoofdstad het van die, welke onze hofstad doorkrijgschen, in welluidendheid winnen, maar ik kan niet anders zeggen, of ik mag de Amsterdamsche keelklanken wel, en verbaas er mij over, hoe het gehoor van onzen eersten dichter zijner verbeelding zoo zeer de wicken knotten kon.

(POTGIETER.)

AANHANGSEL.

De cijfers wijzen de paragrafen aan; de bovenste rij die der „Nederlandsche Spraakkunst” door T. TERWEY (9e druk), de onderste die der „Nederlandsche Spraakkunst” door C. H. DEN HERTOG, 2e stuk.

AANHANGSEL.

<p>1. 42¹. 10.</p> <p>2. 42¹. 11.</p> <p>3. 42². 12.</p> <p>4. 42³. 13.</p> <p>5. 43¹. 16.</p> <p>6. 43². 17.</p> <p>7. 43³. 18.</p> <p>8. 45 59 43¹ 59. 21 62^{d1} 15 62^{d1}.</p> <p>9. 45. 23.</p> <p>10. 54. 43^c.</p> <p>11. 45 54. 21 43^a.</p> <p>12. 55. 48².</p> <p>13. 68 42¹. 92¹ 10.</p>	<p>14. 45 56. 21 50^b.</p> <p>15. 59 59 93¹ 42¹ 56. 62^{d2} 62^{d2} 52 10 51².</p> <p>16. 54 58. 43^c 57^a.</p> <p>17. 59. 62^{d1}.</p> <p>18. 59. 62^{d2}.</p> <p>19. 42¹ 59. 10 62^{d1}.</p> <p>20. 59 59 94¹. 62^{d1} 62^{d2} 67.</p> <p>21. 65 45 64. 74 23 72.</p> <p>22. 59 65. 62^{d1} 74.</p> <p>23. 45 65. 21 74.</p> <p>24. 93². 67.</p> <p>25. 93³. 75.</p> <p>26. 67 76 56 42¹.</p>	<p>99 80 50^a 10.</p> <p>27. 59 76 59. 62^{d1} 80 62^{d1}.</p> <p>28. 59 93^b 56 54 42¹ 93¹. 62^{d2} 83 50^a 43^c 10 52.</p> <p>29. 69 56 93⁷. 89 50^b 85.</p> <p>30. 81. 84.</p> <p>31. 62 59 56 82 42¹. 62^b 62^{d1} 50^a 105 10.</p> <p>32. 93⁸ 42¹ 93¹. 105 10 59.</p> <p>33. 68. 87.</p> <p>34. 93⁸ 94¹ 56. 105 67 50^b.</p> <p>35. 71. 93.</p> <p>36. 59 71 43¹ 59 71 42¹. 62^{d1} 93 15 62^{d1} 93 11.</p>
---	---	--

37. 59 45 94 ⁴ .
62 ^{d1} 21 95.	74 10.	72. 56.
50 ^b .
38. 65 42 ¹ 59 74
74 10 62 ^{d2} 107.	55. 59 42 ¹ 65 56.
62 ^{d1} 10 74 50 ^a .	73. 45.
21.
39. 93 ⁴ 43 ¹ .
100 15.	56. 64.
72.	74. 45.
23.
40. 59 93 ² 86.
62 ^{d1} 67 102.	57. 45 43 ² 60 45.
22 17 63 21.	75. 42 ³ .
13.
41. 67 84 42 ¹ .
99 102 10.	58. 54.
47.	76. 58 76 59.
57 ^a 79 62 ^{d1} .
42. 42 ¹ 90.
10 111.	59. 57 42 ¹ .
53 10.	77. 94 ⁴ 54 54 59 76.
67 43 ^a 43 ^a 62 ^{d1}
43. 84 62 59 55.
102 62 ^a 62 ^{d2} 48.	60. 56 56.
50 ^a 50 ^c .	80. 80.
44. 94 ³ 75 71.
90 107 93.	61. 55.
48.	78. 65 62.
74 62 ^a .
45. 71.
93.	62. 54 43 ² 54 45.
44 ⁴ 17 43 ^c 22.	79. 56 76 65.
50 ^a 79 74.
46. 71.
93.	63. 45.
22.	80. 65 56.
74 50 ^a .
47. 69 56 59.
89 50 ^a 62 ^{d2} .	64. 43 ³ 45.
18 22.	81. 59 45 43 ⁴ .
62 ^{d2} 22 16.
48. 68 42 ¹ 82.
87 10 105.	65. 43 ² .
17.	82. 45 59.
21 62 ^{d1} .
49. 82.
105.	66. 42 ³ .
13.	83. 45 58.
23 57 ^a .
50. 82 43 ² .
105 17.	67. 42 ¹ 42 ¹ .
11 10.	84. 59 93 ⁷ 69 42 ¹
69 90.
62 ^d 85 89 10
89 111.
51. 56 79.
50 ^a 85.	68. 43 ² .
17.	85. 54 84 42 ¹ .
43 ^c 102 10.
52. 76 45.
80 23.	69. 45 42 ³ .
21 13.	86. 74.
107.
53. 76 93 ¹ .
80 52.	70. 64. .
72.	87. 59 94 ⁴ 93 ² .
62 ^{d1} 95 67.
54. 65 42 ¹ .	71. 42 ¹ 59.
10 62 ^{d1} .	

88.	65 45 42 ¹ .
74 21 10.	105.	41 42 ¹ .
7 11.	121.	54.
43 ^a .
89.	56 76.
50 ^a 80.	106.	97 54 59.
79 43 ^a 62 ^{d1} .	122.	42 ¹ 42 ¹ .
11 10.
90.	45.
23.	107.	45.
21.	123.	41.
7.
91.	45 42 ¹ 93 ⁷ .
23 10 85.	108.	54 42 ¹ .
43 ^b 11.	124.	64.
72.
92.	59 76 56.
62 ^{d1} 80 50 ^a .	109.	42 ¹ 43 ² .
10 17.	125.	91 59.
47 62 ^{d2} .
93.	59 65 58.
62 ^{d1} 74 57 ^a .	110.	45 42 ³ .
21 13.	126.	56 59 42 ¹ 56 42 ¹ .
50 ^b 62 ^{d2} 10 50 ^b
94.	45.
21.	111.	99 67.
96 99.	127.	42 ¹ .
11.
95.	54 42 ¹ .
43 ^c 10.	112.	84 59 42 ¹ 59 59.
102 62 ^{d1} 10
62 ^{d1} 62 ^{d1} .	128.	82 43 ¹ .
105 15.
96.	42 ¹ 43 ³ 93 ² .
10 18 67.	113.	76 71.
80 93.	129.	94 ⁵ .
81.
97.	42 ² .
12.	114.	45 64.
21 72.	130.	43 ³ .
18.
98.	43 ² .
17.	115.	45.
23.	131.	59 42 ¹ .
62 ^{d2} 10.
99.	42 ¹ .
11.	116.	59 59 84 87
42 ¹ 87 59.
62 ^{d1} 62 ^{d1} 102
102 101 02 62 ^{d1} .	132.	62.
62 ^a .
100.	89 59 59 65.
112 62 ^{d1} 62 ^{d1}
74.	117.	90.
111.	133.	56 55.
50 ^a 48 ² .
101.	41 42 ¹ .
7 11.	118.	68 93 ¹ 59 45.
87 59 62 ^{d1} 21.	134.	54 93 ¹ 93 ² .
43 ^c 59 67.
102.	54 42 ¹ .
43 ^b 10.	119.	65. .
74.	135.	42 ¹ .
11.
103.	— 56.
21 ³ 50 ^a .	120.	59.
62 ^{d1} .	136.	72 74 42 ¹ 93 ¹ .
94 107 10 52.
104.	43 ² .
17.			137.	75 45 84.
107 21 102.

138. 69 59 42¹ 65.
89 62^{d1} 10 74.
139. 93⁶.
81.
140. 68 59 93¹ 65 56.
87 62^{d1} 52 74
50^a.
141. 65.
74.
142. 93¹ 59.
45 62^{d1}.
143. 45 43².
22 17.
144. 42².
12.
145. 43².
17.
146. 42¹.
11.
147. 54 45.
43^b 21.
148. 45.
23.
149. 59 45 93¹.
62^{d1} 23 48⁴.
150. 59 93¹ 43² 59
93¹.
62^{d1} 52 17 62^{d1}
52.
151. 94¹ 62.
67 62^a.
152. 42¹.
10.
153. 68.
87.
154. 59 65 45 82 59.
62^{d1} 74 21 105
62^{d1}.
155. 68 54 56 56.
87 43^a 50^b 50^a.
156. 56 45 43³ 43³ 82.
50^a 21 18 18
105.
157. 65 42¹.
74 11.
158. 76.
80.
159. 68.
87.
160. 62 42¹ 84 68.
62^a 10 102 88.
161. 68 42¹ 89.
87 10 112.
162. 76 56.
80 50^a.
163. 43¹ 45.
15 23.
164. 82 42¹ 82.
105 10 105.
165. 59 56 93⁷.
62^{d1} 50^a 85.
166. 68.
87.
167. 93³ 59 54.
90 62^{d1} 43^a.
168. 84 59 42¹ 59.
102 62^{d1} 10
62^{d2}.
169. 42¹ 93² 89.
11 67 112.
170. 43¹ 42¹ 90.
15 10 111.
171. 79.
85.
172. 65 93⁸ 42¹
93¹.
74 105 10 45.
173. 79 59 65.
85 62^{d1} 74.
174. 55.
48².
175. 54 59.
43^c 62^{d1}.
176. 42¹.
11.
177. 94¹ 74 84 43¹
42¹ 59.
67 107 102 16
10 62^{d1}.
178. 90.
111.
179. 68 59 65.
87 62^{d1} 74.
180. 45.
23.
181. 45.
23.
182. 41¹.
10.
183. 84 59.
102 62^{d2}.
184. 84.
102.
185. 41.
7.

186. 43¹.
15.
187. 68.
87.
188. 43¹.
16.
189. 56 76.
50^a 80.
190. 43¹.
15.
191. 65.
74.
192. 65 42¹ 65 42¹.
74 10 74 10.
193. 56.
50^c.
194. 93^b 42¹ 43²
43¹.
83 10 17 16.
195. 84 43² 84.
102 17 102.
196. 43².
17.
197. 55 43³ 60 55.
48 18 63 48.
198. 59 68 45 59
42¹ 71 42¹.
62^{d1} 87 21 62^{d1}
10 93 10.
199. 94³ 93¹.
90 45.
200. 67.
99.
201. 59 76.
62^{d1} 80.
202. 90 43¹ 90.
111 15 111.
203. 65 84 42¹.
74 102 10.
204. 59 71 45.
62^{d1} 93 21.
205. 74.
107.
206. 59 42¹ 59 99.
62^{d1} 10 62^{d1} 96.
207. 59 65.
62^{d2} 74.
208. 54.
44².
209. 43² 42¹ 43².
17 10 17.
210. 69 42¹ 68.
89 10 88.
211. 56 43² 68 82 59.
51¹ 17 87 105
62^{d1}.
212. 68 59.
87 62^{d1}.
213. 45 43².
21 17.
214. 56 43² 84 59
93¹.
50^a 17 102 62^{d1}
59.
215. 93⁹.
102.
216. 42³ 43² 42¹.
13 17 10.
217. 42³ 42¹ 42³.
13 10 13.
218. 45.
23.
219. 65 59.
74 62^{d1}.
220. 56 42¹ 68.
51² 10 87.
221. 94¹ 58.
67 57^a.
222. 93¹ 93^b 56 42¹.
52 83 50^a 11.
223. 61 45.
62^c 23.
224. 93¹ 93⁸ 56.
45 105 50^a.
225. 81.
84.
226. 59 81.
62^{d1} 84.
227. 56 42¹.
50^c 10.
228. 71 59.
93 62^{d1}.
229. 84 72 59 42¹
59.
102 94 62^{d1} 10
62^{d1}.
230. 59 93¹ 93⁹ 59.
62^{d1} 100 103
62^{d1}.
231. 61 84.
62^c 102.
232. 58 84.
58 102.
233. 71 54.
93 43^b.

234.	71. 93.	248.	61 42 ¹ . 62 ^e 10.	263.	62. 62 ^b .
235.	71. 93.	249.	91 62 84. 76 62 ^a 102.	264.	94 ³ 87. 90 102.
236.	59 42 ¹ 72 59. 62 ^{d1} 10 94 62 ^{d1} .	250.	69 67 93 ¹ . 89 99 59.	265.	45 56 91. 21 50 ^a 76.
237.	59 82 93 ² . 62 ^{d2} 105 67.	251.	91 93 ² 43 ³ . 106 ¹ 67 18.	266.	43 ² 91 59 61. 17 60 62 ^{d1} 62 ^e .
238.	72 65 59 56 42 ¹ . 94 74 62 ^{d2} 50 ^a 10.	252.	91 42 ¹ . 76 10.	267.	62 43 ¹ 62 45. 67 15 67 21.
239.	99. 91.	253.	97. 72.	268.	61. 62 ^e .
240.	99. 103.	254.	97. 62 ^c .	269.	91 62. 60 62 ^a .
241.	43 ¹ 45 56 91 56. 16 21 50 ^b 76 50 ^a .	255.	58. 57 ^b .	270.	76. 80.
242.	83 59. 105 62 ^{d1} .	256.	56 68. 51 ² 92 ² .	271.	93 ⁴ 93 ¹ 78. 100 52 82 ² .
243.	77 42 ¹ . 82 ¹ 10.	257.	93 ⁷ 95. 85 68 ^b .	272.	56 88 56. 51 ² 104 51 ² .
244.	91. 88.	258.	93 ¹ 71. 45 93.	273.	84 67. 102 99.
245.	43 ² 54 43 ³ . 17 43 ^b 18.	259.	91 42 ¹ 84. 88 10 102.	274.	88 42 ¹ . 103 10 104.
246.	56 61 59. 50 ^a 62 ^e 62 ^{d2} .	260.	61. 62 ^e .	275.	93 ¹ 93 ⁷ 93 ⁸ 56 59. 52 85 105 50 ^b 62 ^{d1} .
247.	91. 68 ^a .	261.	72. 94.		43 ² 91 42 ¹ 58. 17 110 10 57 ^b .
		262.	91. 88.		

01548

2

ELK WAT WILS. STIJLOEFENINGEN

VOOR DE

AANVANGSKLASSEN

VAN

KWEEK-, NORMAAL- en HOOGERE BURGERSCHOLEN,

DOOR

L. DE VRIES.

Tweede druk. Prijs f 0,60.

BEOORDEELINGEN.

»Een bruikbaar bundeltje Stijloefeningen, ontleend aan een kleine twintig stukjes Proza en Poëzie. Schr. heeft met de bewerking van dit geschrift getoond een goede gids te wezen.» *(De Koerier.)*

»We vereenigen ons gaarne met den wensch van den schrijver, dat »Elk wat wils» even gunstig ontvangen worde als »Ons Opstellenboek.» *(Chr. School.)*

»Het gebruik van bovenstaand werk zal voorzeker dit goede resultaat hebben, dat de leerling over de woorden, hun gebruik en hunne beteekenissen goed nadenkt en niet gedachteloos voortleest.» *(De Vacature.)*

»We zeiden, dat *Elk wat wils* volkomen bruikbaar is. Men zal begrepen hebben, dat ook hier de wijze van bewerking allen lof verdient.»

(De Kath. School.)

ONS OPSTELLENBOEK.

STIJLOEFENINGEN

INZONDERHEID VOOR

KWEEK- EN NORMAALSCHOLEN,

DOOR

L. DE VRIES.

Tweede druk. Prijs f 0,75.

BEOORDEELINGEN.

»Alles in aanmerking nemende, acht ik, dat het boekje bruikbaar is en met vrucht gebruikt zal kunnen worden. Ik beveel het daarom ter kennismaking aan.» *(Het Schoolblad.)*

»Een degelijk werkje.»

H. DE RAAF.
(De Kath. School.)

»Wij hebben voor dit werkje verder niets dan lof. Er is een rijke afwisseling van lexicologische oefeningen, uitnemend geschikt om den gebruiker bekend te maken met ons taalmaterieel en het te leeren gebruiken.» *(Het N. Schoolbl.)*

»Wij bevelen »Ons Opstellenboek» gaarne aan.»

(De Toekomst.)

Uitgaven van P. NOORDHOFF te Groningen.

TAALOEFFENINGEN

VOOR

Gymnasia, H. Burger-, Kweek- en Normaal scholen,

DOOR

L. DE VRIES.

Prijs f 1.00.

BEOORDEELINGEN.

»Een boek, dat we goed kunnen gebruiken. De geheele collectie oefeningen vormt één sluitend geheel, is met zorg bijeengebracht, met kennis van zaken gekozen en zal door onze studeerende jongelingen niet tevergeefs worden gebruikt.»
(Chr. School)

»Naast de gewone grammatica is dit werkje zeker van groot practisch nut. De behandelde stof is geheel ontleend aan Nederlandsche auteurs en ik vind het een zeer verblijdend teeken, dat de heer De Vries het verband gevoeld heeft tusschen de taal van een volk en zijn letterkunde.»
(Boon's Magazijn.)

»Met het oog daarop durven we het gerust aanbevelen, ook voor zelfoefening.»
(N. Prov. Gron. Crt)

Th. KUYPER,

NEDERL. TAALOEFFENINGEN

1e deeltje: Regels, feiten, opgaven 2e druk f 0,30.
2e deeltje: Oefeningen 2e druk f 0,30.

BEOORDEELINGEN.

»'t Is een keurige verzameling, die zeer veel nut kan stichten.» (Noord en Zuid.)
»Eene uitstekende herhalingsoefening voor het taalonderwijs.» (Rott. Nieuwsbl.)
»Flinke taal- en spel oefeningen treffen we hier aan.» (Ons Recht.)

Uitgaven van P. NOORDHOFF te Groningen.

L. VAN ANKUM,
DE LEESTOON.
LEESBOEK

voor de Hoogste Klassen der Lagere Scholen, Herhalingscholen en Normaallesen.

Prijs f 0,30.

»Dit boek, samengesteld ter bevordering van goed lezen, bevat 47 doeltreffende lees oefeningen. Het is een leerzaam, en duidelijk leesboek».

(Chr. Schoolbode.)

H. DE RAAF,
VERSCHEIDENHEDEN.

Geïll. Leesboek voor de hoogste klassen der lagere school,
Herhalingscholen, enz.

1e deeltje, 4e druk, f 0,30.

2e deeltje, 3e druk, f 0,30.

H. DE RAAF, Taal- en Stijloefeningen.
2e druk. — f 0,30.

»Deze »Verscheidenheden» bestaan uit een keurige verzameling leesstukken in proza en poëzie. Terecht noemt Schr. deze boekjes Verscheidenheden; ze zijn rijk in afwisseling, schoon van vorm, schoon van inhoud. Fraaie illustratiën verhoogden nog de waarde van dit werk, dat op elke openbare school op zijne plaats is.»

(Ons Recht.)

»De stijl is los, de leesstof is goed gekozen en voor de noodige afwisseling is genoegzaam zorg gedragen.»

(Het Schoolblad.)

E. J. REINDERS,
DE TELEFOON.
LEESBOEK

voor de hoogste klassen van Lagere Scholen, voor Ambachtsscholen en andere inrichtingen van voortgezet Onderwijs.

Prijs . . . f 0,25.

F. J. VAN UILDRIKS,
VOOR DE JONGELUI.

Leesboek voor Kweek- en Normalscholen en andere inrichtingen van voortgezet Onderwijs.

Prijs f 0,50.

Uitgaven van P. NOORDHOFF te Groningen.

TAALOEFENINGEN

VOOR

Gymnasia, H. Burger-, Kweek- en Normaalscholen,

DOOR

L. DE VRIES.

Prijs f 1.00.

BEOORDEELINGEN.

„Een boek, dat we goed kunnen gebruiken. De geheele collectie oefeningen vormt één sluitend geheel, is met zorg bijeengebracht, met kennis van zaken gekozen en zal door onze studeerende jongelingen niet tevergeefs worden gebruikt.”
(*Chr. School*)

„Naast de gewone grammatica is dit werkje zeker van groot practisch nut. De behandelde stof is geheel ontleend aan Nederlandsche auteurs en ik vind het een zeer verblijdend teeken, dat de heer De Vries het verband gevoeld heeft tusschen de taal van een volk en zijn letterkunde.”
(*Boon's Magazijn.*)

„Met het oog daarop durven we het gerust aanbevelen, ook voor zelfoefening.”
(*N. Prov. Gron. Crt.*)

Th. KUYPER,

NEDERL. TAALOEFENINGEN

1e deeltje: Regels, feiten, opgaven 2e druk f 0,30.
2e deeltje: Oefeningen 2e druk f 0,30.

BEOORDEELINGEN.

„'t Is een keurige verzameling, die zeer veel nut kan stichten.” (*Noord en Zuid.*)
„Eene uitstekende herhalingsoefening voor het taalonderwijs.” (*Rott. Nieuwsbl.*)
„Flinke taal- en spel oefeningen treffen we hier aan.” (*Ons Recht.*)

Uitgaven van P. NOORDHOFF te Groningen.

L. VAN ANKUM,
DE LEESTOON.

LEESBOEK

voor de Hoogste Klassen der Lagere Scholen, Herhalingscholen en Normaallessen.

Prijs f 0,30.

»Dit boek, samengesteld ter bevordering van goed lezen, bevat 47 doeltreffende lees oefeningen. Het is een leerzaam, en duidelijk leesboek».

(Chr. Schoolbode.)

H. DE RAAF,
VERSCHEIDENHEDEN.

Geïll. Leesboek voor de hoogste klassen der lagere school,
Herhalingscholen, enz.

1e deeltje, 4e druk, f 0,30.

2e deeltje, 3e druk, f 0,30.

H. DE RAAF, Taal- en Stijloefeningen.
2e druk. — f 0,30.

»Deze »Verscheidenheden» bestaan uit een keurige verzameling leesstukken in proza en poëzie. Terecht noemt Schr. deze boekjes Verscheidenheden; ze zijn rijk in afwisseling, schoon van vorm, schoon van inhoud. Fraaie illustratiën verhoogden nog de waarde van dit werk, dat op elke openbare school op zijne plaats is.»

(Ons Recht.)

»De stijl is los, de leesstof is goed gekozen en voor de noodige afwisseling is genoegzaam zorg gedragen.»

(Het Schoolblad.)

E. J. REINDERS,
DE TELEFOON.

LEESBOEK

voor de hoogste klassen van Lagere Scholen, voor Ambachtsscholen en andere inrichtingen van voortgezet Onderwijs.

Prijs . . . f 0,25.

F. J. VAN UILDRIKS,
VOOR DE JONGELUI.

Leesboek voor Kweek- en Normaal scholen en andere inrichtingen
van voortgezet Onderwijs.

Prijs f 0,50.

Uitgaven van P. NOORDHOFF te Groningen.